De loop is bijna volbracht

Henriette Roland Holst-van der Schalk

bron
Henriette Roland Holst-van der Schalk, *De loop is bijna volbracht*. Mansarde Pers, Den Haag z.j. [1944]

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/rola003loop01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

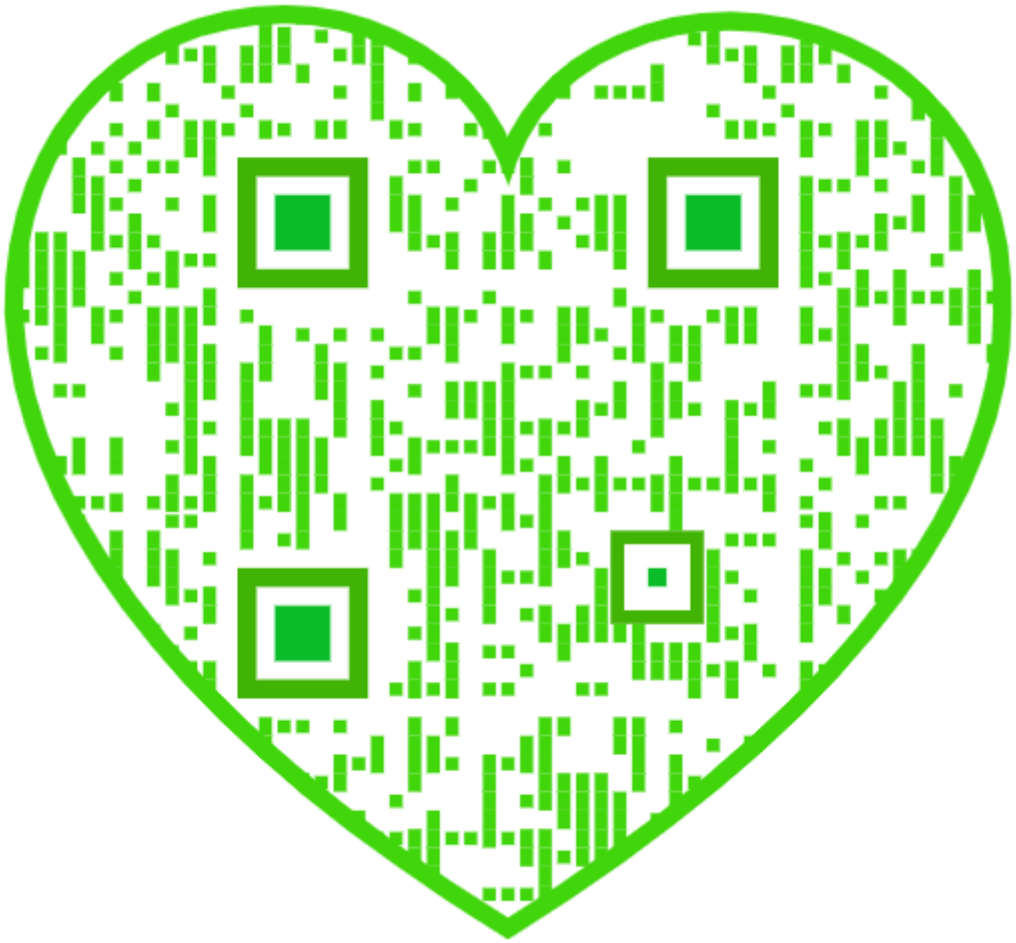

Henriette Roland Holst-van der Schalk, *De loop is bijna volbracht*

[De loop is bijna volbracht]

DE loop is bijna volbracht,
de haven komt eindlijk in zicht,
licht valt nog over mijn pad,
maar het is avondlicht,
koel, kleurloos en grijs.
Bijna is uitgezongen
de op en neer golvende wijs
met haar krachtige modulaties
van extatische vreugde en pijn;
nu moet zij leeren met gratie
gedempt-weemoedig te zijn;
zooals men hoort in de bergen
versterven een verre fluit,
zoo bloeien de klanken en verwen
van het hart nu gaandeweg uit.
Maar nog altijd kan het niet zwijgen,
zoo min als geheel zwijgt de wind,
als tusschen de takken en twijgen
de avondsterre te stijgen
aan den klaren hemel begint,
of als gansch zwijgt het ruischen der golven
als de ebbe haar laagste punt
bereikt heeft en straks weder wint
de stijgende vloed en de branding

de golve', in de diepte bedolven
opstuwt, rumoerig en blind.

In het rijk, waar ik intrad als kind
en waar straks, naar ik hoop, ook de Maaier
mij rustig gelaten vindt,
wil ik nog even verwijlen
om in het wegstervende licht
de kruidige en zoete geuren
en de verflauwende kleuren
te verweve' in een laatste gedicht.

[Voor het laatst wil ik uw schoonheden bezingen]

Voor het laatst wil ik uw schoonheden bezingen,
zichtbre wereld, en Hem, die in de harten woont,
dat wat tusschen ons leeft aan stoffelijke dingen
en wat hoog boven 't aardsche leven troont.
De zandwoestijnen wil 'k nog eens doorkruisen,
sturen mijn boot naar de woelige zee,
der arme weduw ootmoedige bêe
en der gelukkigen gezang beluistren.
De kinderstemmen wil ik hooren schat'ren,
de winden zachtjes aan het oeverriet
verhalen van verre landen toefluistren,
in de bergspleet de bergbeek hooren klat'ren,
en den donder van de groote wat'ren -
als regen velde' en bosschen overgiet
met donkre sluiers, eerst nog half doorzichtig,
maar die al spoedig worden zwart satijn,
'k wil mij voelen aan elke schuld medeplichtig
en met iederen last beladen zijn.
O, mocht ik daartoe nog de krachten vinde' en
ook nog inademen den geur der linden, -
hoe dankbaar en gelukkig zou ik zijn.

[Zoo hebben wij 't geleerd: ‘in d' aanvang was het woord’]

Zoo hebben wij 't geleerd: ‘in d' aanvang was het woord’,
wij namen 't aan, maar of wij het begrepen?
Toen kwam een denker, die het heeft geslepen
tusschen zijn hande' en met zijn blik doorboord.
Een nieuw geluid deed hij de menschheid hooren:
‘in d' aanvang was de daad'... Hoe klonk dat kloek!
De jonge' en sterken lieten zich bekoren,
wierpen weg vol verachting pen en boek.
Hij opende de wijde horizonnen,
tooverde uit zilte golven vruchtbaar land,
reeds wilden enklen grijpen naar de zon en
bouwe' in de berge' of op het vlakke strand
machines, om te zetten zijne krachten
in warmte, in beweging; energie
te hale' uit oneindige bronnen die
zullen bestaan millioenen jare' en nachten:
een nieuwe aera zou op aard beginnen,
voorbij zijn armoe, gezwoeg en nood,
hijsch nu de vreugdesvlag op alle tinnen,
menschheid, eindelijk daagt uw morgenrood.
Schoon was de droom, stoutmoedig en vermetel,
schoon was de droom, maar ach, de werklijkheid
zwart als de nacht, vol wrange bitterheid,
geheel de wereld werd een hekseketel.

De aarde sidderde en in haar rand
vielen millioenen trechtervormige gaten,
alle Furiën schenen losgelaten;
slechts enklen hielde' in dappre oprechtheid stand.
Verwoest de schoone werken van 't verleden,
millioenen snikkend in rampzaligheid,
verwilderd het gemoed, verruwd de zeden,
Herodes heerschte in zijn grimmigheid.
De kindermoord, nu niet een dag bedreven,
maar veel duizenden dagen achtereen,
het arme moederhart verkeerd tot steen,
ongetelden in den dood gedreven...
En weer voor ons innerlijk oog geschreven
staat daar ‘in d' aanvang was het woord’,
wij peinzen, denken te begrijpen, even
maar ach, dan is weer alles weggedreven
en wij staan angstig voor de dichte poort.

Dit eene weten wij en aan dit één
houden w' ons vast in de duistere uren:
er is een Woord, dat eeuwiglijk zal duren,
en wie 't verstaat, die is niet meer alleen.

[In 't kleine kamertje zit zij te lezen]

In 't kleine kamertje zit zij te lezen
de liefste brieven uit een ver verleên,
de stilte bouwt zijn wallen om haar heen,
maar niet als eertijds verzinkt in zijn wezen

zij ongestoord. Luister: daar is het weer,
naderend snel, het onheilspellend grommen,
afweergeschut, de doffe knal van bommen
verweg; waar strijken zij vannacht weer neer,

de onheilsvogels met hun gruwelvracht?
Hoeveel vrouwen en kinderen gaan zij vermoorden?
Stilte, goddank. Zij leest de lieve woorden,
rondom haar bouwt opnieuw een wal de nacht.

De vrouwe' en kindren stroomen naar de holen,
die in de aarde diep hun doodsangst groef,
't jongste op den arm, dat haar kopje begroef
aan moeders borst, de anderen verscholen

onder haar rokken. Door de nauwe poort
wringt zich hun stroom, laat op het stroo zich neder
in doffe kelderlucht. Zullen z' ooit weder
het daglicht zien?... Een zucht en zij leest voort.

Zij ziet in zich de zilvre' en gouden draden,
die liefde zooveel jaren om haar spon,
en denkt, hoe al die heerlijkheid begon,
haar ziel dankt woordeloos voor de genade.

Begon en niet begon, want zeker loopen
die draden lang voor de aardsche geboort,
men hoeft ze enkel opnieuw vast te knoopen:
zij duren tot in eeuwigheden voort.

En daarom is er geen waarachtig scheiden
van hen, die men heel innig heeft bemind,
zij zijn geregen aan hetzelfde lint
en zullen eens weer in elkander glijden.

Maar is dit noodig? Leeft niet hart aan hart
reeds nu onbreekbaar aan elkaar geklonken,
al voelen niet altijd we 't, te verzonken
in tijdelijke dingen? Doch bestard

blijft onze hemel door dezelfde sterren,
dezelfde zon zet onzen geest in gloed,
en in d'essentie, die ons wezen voedt,
weten wij: 't wedervinden is niet verre.